

Slovenski dom

Štev. 264

V Ljubljani, v sredo, 18. novembra 1942-XXI

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in oprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, LjubljanaConcessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Bollettino no. 906:

Nuovi successi dell'arma aerea e di sommergibili nelle acque nordafricane

Il Quartier Generale delle FF. AA. comunica:

In Cirenaica, fra Derna e Bengasi, si sono svolti nella giornata di ieri accaniti combattimenti.

Nel corso di un'azione di nostri cacciatori su di un aeroporto occupato dall'aviazione nemica, nell'Africa settentrionale francese alcuni apparecchi venivano incendiati al suolo. Colonne avversarie in marcia sono state mitragliate con visibili risultati.

Lungo le coste algerine una formazione di aerosiluranti italiani attaccava un convoglio nemico fortemente scortato affondando due piroscafi di medio tonnellaggio.

Un nostro sommergibile al comando del tenente di Vascello Formi Carlo, ha forzata l'entrata nella rada di Bona ed ha gravemente danneggiato a cannonate un grosso mercantile nemico.

Dalle operazioni di guerra della giornata sei nostri velivoli non hanno fatto ritorno.

Vdor nemških čet v sovjetske postojanke pri Tuapseju in ob Elbrusu

Sovjetski napadi ob Tereku in Volhovu zavrtnjeni — V Cirenajki se borba nadaljuje — Hud letalski napad na nasprotno četo južno od Tunisa

Hitlerjev glavni stan, 18. novembra. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

V prostoru severno od Tuapseja in v področju ob Elbrusu so nemške čete vdrele globoko v postrojene sovjetske postojanke in zavzele v napadu več bojnih postojank, deloma v boju od moža do moža.

Ob Tereku so se ponovni sovjetski napadi, izvedeni z oklepnimi silami, izjalovili ob žilavi obrambi nemške vojske.

Na Kaspiškem morju je letalstvo potopilo eno bencinsko ladjo, dve drugi pa poškodovalo.

Bojna letala so z dobrim uspehom nadalje napadala železniške proge vzhodno od Volge.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera živahno delovanje nemških napadalnih oddelkov.

Vedno večji spori med voditelji 'svobodnih Francozov' Izjave angleške vlade o stališču Anglije do tega vprašanja

Rim, 18. nov. s. Spor med generalom De Gaulleom in generalom Darlanom za vesavo Francozov v takojšnji bojujuči se Franciji, doživlja smeten obseg, ko se vanj zapleta tudi londonska vlada in zavezniško vrhovno poveljstvo v Alžiru. De Gaulle kar besni, ker je general Eisenhower dal takorekoč pragmatično sankcijo za ustanovitve francoskega vrhovnega poveljstva v Alžiru pod vodstvom Darlana in generala Giraudja. De Gaulle pri razgovorih z angleškimi oblastmi te svoje nejevolje nič ne skriva.

Včeraj je De Gaulle kosil s Churchillom in posrečilo se mu je, da je angleškemu ministrskemu predsedniku izjavil privoljenje, da lahko izda razglas, ki ga je objavila agencija Reuter, in v katerem vabi Francoze v takojšnji bojujuči se Franciji, naj se ne pokore Darlanu in Giraudju.

Angleško zunanje ministrstvo je potem ta oklic obsodilo, a bilo je že prepozno. Angleška vlada je kar se da v zadregi in njen propagandni minister je včeraj častnikarjem razlagal, da je tre-

Pravi cilj angleških letalcev

Bern, 18. nov. s. Agencija United Press je znova dala dokaz, da angleški letalci ne napadajo vojaških naprav, marveč se lotijo mestnih središč, da bi strahovali civilno prebivalstvo ter uničevali zaklade po večjih mestih. Brzojavka iz Londona namreč pravi, da je poveljnik neke skupine »Sterlingov« priporočeval, kako so požare v Genovi v noči od petka na soboto, ki so jih povzročile eksplozivne in zažigalne bombe, razsvetlili celo mestno središče in da so letalci lahko videli posamezna poslopja. Poveljnik je dodal, da je svoje 4000 lirske bombe naprnil ravno proti središču.

Zmeda spriči nastopajoče zime v Rusiji

Stockholm, 18. novembra. s. V člankih moskovskega tiska je te dni med vrsticami jasno moč brati občutek o zmedi, ki vlada v sovjetskem življenju spriči bližnje zime. Listi vzpodbujajo prebivalstvo k večjemu redu, krajene voditelje pa k boljši ureditvi dela. Tudi v sovjetski industriji še ne razumejo, kako resen je položaj glede goriva. Ta položaj je povzročila izguba spodnjega Dona in drugih rudniških področij v Ukrajini, Kubanu in na Kavkazu. Zanimiv opomin priša »Pravda« z dne 15. novembra, ki piše: »Vojna okoliščine zahtevajo brezpopojno in kar najstrožje štednjo s surovinami, z gorivom in z električno silo. Je pa še zelo veliko podjetij, kjer niso voditelji prav nič razumeli pomena boja za štednjo na vseh področjih ter se nezadostno drže navodil stranke in vlade glede štednje s kovinami, premogom, nafto, bencinom in električno silo. To pomeni, da številni sovjetski krogi še niso dovolj organizirani in zadostno disciplinirani.«

Uspehi italijanskega letalstva in podmornic v Severni Afriki

Italijansko uradno vojno poročilo št. 906 pravi: V Cirenajki so med Derno in Bengazijem večeraj potekali zagrizeni boji.

Med nastopom naših lovcev nad nekim letališčem, ki ga je v Severni Afriki zasedlo nasprotnikovo letalstvo, je bilo nekaj strojev zažga-

nih na tleh. Z vidnim uspehom so bile s strojnimi obstreljevalnimi nasprotnikove vrste na področju.

Ob alžirski obali je oddelek italijanskih letalskih torpednikov napadel nasprotnikov ladijski sprevid, ki je plul v močnem spremstvu, ter potopil dva srednje velika parnika.

Neka naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Formija Carla si je izsilila vstop v pristanišče Bone in je s topovskimi streli hudo poškodovala veliko nasprotnikovo trgovsko ladjo.

Z vojnega nastopa tega dne se ni vrnilo 6 naših letal.

Tajnik fašistovske stranke na obisku pri sicilskem prebivalstvu

Catania, 18. nov. s. Nenapovedan je v ponedeljek prispel v Catanijo tajnik stranke minister Vidussoni, da bi si ogledal etniško pokrajino. Takoj po prihodu se je tajnik stranke ustavil v Liktorskem domu, kjer ga je sprejel zvezni tajnik, Ekse, Vidussoni je izkazal čast pred spomenikom, postavljenim v čast tistim, ki so padli za revolucijo in položil predenj vence. Potem je pregledal urade fašistične zveze, posebno pa se je zanimal za podporno delovanje v korist družin padlih bojnikov in vpoklicancev. Ustavil se je tudi v treh šolah, ko so otroci ravno kosili, nato pa je odšel v področje Etna, koder so se kmelovalci izkazali s svojim trdovratnim delom pri obdelovanju zemlje, pokrite z lavo. Čim se je izve-

dela novica o prihodu tajnika stranke, se je pred fašističnim domom nabrala velika množica. Vidussoni se je pogovarjal s funkcionarji, potem pa s kmeli ter s člani družin padlih bojnikov. Tem je imel navdušujoč nagovor. Vsi poslušalci so izrekli popolno zaupanje v končno zmago in svojo pripravljenost za žrtve. Vsi so prisegli zvestobo Duceju in potrdili svojo neomajno privrženost fašistični revoluciji, ki je bila zmerom usmerjena v korist ljudstva. Posebno ganljiva pa so bila zagotovila, ki so jih sporočile tajniku vdove in matere padlih bojnikov rekoč, naj jih izroči Duceju in mu zagotovi njihovo zvestobo in skrajno vdanost.

Podobna manifestacija je bila v Randazzu, kjer se je Vidussoni razgovarjal s fašisti, ki so bili navzoči v fašistovskem domu, potem pa se je podal med množico, ki se je bila zbrala na trgu in prepevala vojne in fašistične pesmi. Ko je Ekse, Vidussoni odhajal, ga je množica pozdravljala z vsem navdušenjem in vzklikala Duceju. Vidussoni je odšel v Jonijo, kjer je pregledal vzgajališče GIL-a. Izjavil je, da predstavlja ta šola zgovorni dokaz visokega duha skupnosti, ki preveva vlado in predstavlja v vojnem času bitni temelj za fašistično rast. Za kratek čas se je tajnik stranke ustavil tudi v fašističnem domu v Acireale in se zanimal zlasti za podporne akcije v korist vpoklicancev. Tudi tu so fašisti z ljudstvom vred ponovili izraze svoje zvestobe in navdušenja ter podali dokaze za visokega duha, ki preveva sicilsko ljudstvo v tem odločilnem času.

V terek je obiskal Santa Venerina in si ogledal deško in žensko vzgajališče. Otrokom je rekel, da sta ta dva zavoda dokaz velike ljubezni Duceja do mladega zaroda, ki bo moral nekoč prevzeti slavno dediščino, ki jo Italija danes ustvarja. Po vrnitvi v Catanijo je tajnik stranke ponesel Ducejev pozdrav rajnim vojakom v bolnišnici »Viktoria Emanuelca«, nato pa je obiskal sedež zveznega poveljstva GIL-a in vojašnico »Duce«, koder se nahaja enotna šolska kuhinja in so nameščeni razni podporni uradi GIL-a. Tajnikov obisk se je zaključil s sestankom vseh funkcionarjev iz pokrajine. Tajnik stranke je najprej izrekel spominke besede za padlimi, dal navodila vsem funkcionarjem stranke, nato pa pohvalil funkcionarje in napore sicilske fašije, ki je pokazal vse bistvene lastnosti, ki morajo diti organizacijo, katero preveva zdrav duh, nastal iz političnih, duhovnih in gospodarskih okoliščin sedanje vojne. Med tem ko je Italija zaposlena s tako velikimi nalogami, je treba vse misli, besede in dejanja posvetiti, kakor to želi Duce, edinemu cilju, namreč zmagi. Ta cilj mora stopiti pred vse druge cilje. Sicilsko ljudstvo, ki je ponovno dokazalo s svojim trdovratnim in vztrajnim delom vse najvišje vrline italijanskega naroda in fašistične pripravljenosti do žrtve, stopa z enodušno voljo proti zmagi. Končaj se z ugotovitvijo, da sicilsko ljudstvo, zvesto načelom revolucije, izpolnjuje navodila Duceja, ki vodi Italijo, z Italijo vred pa tudi Sicilijo v lepšo bodočnost.

Navzoči so Vidussonijeve besede navdušeno pozdravili v vzkliki »Vincerete!«. Zborovanje se je zaključilo s prepevanjem himen. Preden je odšel iz Catanije, je tajnik stranke obiskal uredništvo dnevnika »Il popolo di Sicilia«, nato pa še sedež italijansko-nemškega združenja.

Zahteva po jasni opredelitvi v Franciji

Francija še vedno gre lahko v boj proti napadalcu in reši svojo bodočnost

Pariz, 18. novembra. s. List »Petit Parisien« je objavil izjavo bivšega ministra Benoit-Mechina, ki je vzbudila razne razlage. Besedilo izjave se glasi takole: »Osem dni je zdaj, odkar je vojna zajela ves francoski imperij; osem dni že teče francoska kri v Severni Afriki in osem dni vlada okleva in razmišljanje. Zaskrbljeni čakamo, če bo vlada kaj sklenila, komu v prid in kako bo opravila to nalogo. Po dveh letih brezdelja se vsa dežela zdaj zaveda, kakšne posledice je rodilo to, da smo se branili zavzeti svoje stališče. Vedno smo zatirjali, da bomo izgubili na vseh šahovnicah, če bomo hoteli na mnogih igrati hkrati. Sedanji dogodki nam to strašno potrjujejo. Pa še danes ne vemo, na kateri strani smo in proti komu naj se

bojujemo. Ne vemo, ali smo z evropskim socializmom ali plačanci anglosaškega bogatstva. Še zmeraj lahko gremo v boj proti napadalcu ter njegove pristaje v notranjosti stalno lahko preganjamo. V vladi, ki bi se lotila takega sklepa in se odločila za tako vojno, bi lahko zbrali osebe in politične stranke, ki so izpričale jasen pogled in pogum. Besede dnevnice zapovedi naj bodo danes: »Vojna, revolucija in vlada javnega zdravja«. Če se ne bomo odločili v teh urah, bo domovina onečastjena, narod brez upov v bodočnost, mladina brez nad pa se bo s prezirno obrnila proti nesposobnim voditeljem. Danes gre za to, da ali vse rešimo, ali vse izgubimo

Delna mobilizacija španskih oboroženih sil

Madrid, 18. novembra. s. Z odlokom generala Francoja so ministri za vojsko, mornarico in letalstvo dobili pooblastilo, da zapovedo delno mobilizacijo oddelkov, o katerih bodo sodili, da so potrebni za izpolnitev in ojačenje edine, odvisnih od teh ministrstev, in da zapovedo vpoklic višjih in nižjih rezervnih ter pomožnih častnikov, če bi službene potrebe to zahtevalo. Utemeljitev pravi, da sedanji položaj svetovne vojne, ki je zajela predel, ki je bil do zdaj miren, in ki se vedno bolj bliža Španiji, njenim kolonijam in njenemu protektoratu, narekuje ta korak iz razlogov osnovne previdnosti, da se ojačijo ukrepi, ki dajejo poročilo, da bo Španija obvarovana pred vojno, kakor je to v skladu z obrambo njene ozemelske

celotnosti in njene samostojnosti ter zagotavljajo ohranitev miru na njenem ozemlju. Ukrep o delni mobilizaciji je treba izvajati tako, da se ne bo nič spremenilo redno kmečko, industrijsko in gospodarsko delo in da se ne bo motil prerod države, ki je vsak dan močnejši, temveč da se bo ta prerod kar se da pospeševal

Hitler je odlikoval ženo maršala Antonescu z briljantnim »častnim znamenjem za nemško narodno delo«. Hitler se je v lastno-ročnem pismu zahvalil gospe Antonescovi za pomoč nemškim ranjencem v Romuniji.

Novi španski poslanik dospel v Berlin

Berlin, 18. nov. s. Novi španski poslanik v Berlinu Gines Vidal y Saura je včeraj dopoldne dopotoval v nemško prestolnico. Načelnik protokola minister von Dörnberg ga je pozdravil na podzemski postaji v imenu zunanjega ministra von Ribbentropa

Nemci izročili predsednika bivše rdeče španske vlade Francovim oblastem

Toulouse, 18. nov. s. V rokah španskih oblastí so že od predvčerajšnjem bivši predsednik rdeče španske vlade Largo Caballero in številni drugi španski komunisti. Te so v nezasedeni Franciji prijele nemške oblasti ter jih izročile španskim oblastem.

Ameriške izgube v zadnji pomorski bitki pri Salomonskih otokih

Buenos Aires, 18. nov. s. Ameriško pomorsko poveljstvo je priznalo, da so Združene države med 13. in 16. novembrom v najnovejši bitki pri Salomonskih otokih izgubile 6 torpednih rušilcev ter dve križarki.

Anglija vdano pričakuje nove nemške letalske ofenzive

Bern, 18. nov. s. Nek züriški list prinaša dopis iz Londona, v katerem pravi, da pričakuje Anglija nove letalske ofenzive od nemškega letalstva in pristavlja, da se je angleškega ljudstva zdaj polotila nekaka vdanost v usodo. Po drugi strani angleško ljudstvo s težavo prenaša pomanjkanje nekaterih stvari, kakor na primer čaja in čokolade. Ker so nekateri porabni predmeti vedno redkejši, povzroča to dolge vrste kupev pred mesnicami in pekarnjami.

Francoska Indokina zvesta maršalu Petainu

Hanuj, 18. nov. s. Podadmiral Jean Decoux, generalni guverner francoske Indokine, je znova potrdil, da je zvestoba Indokine do maršala Petaina nespremenjena. Indokina bo podpirala državne poglavarje ter se bo še naprej zvesto pokorila njegovim zapovedim, kakor se je doslej. Indokina je docela mirna ter ima popolno zaupanje v Decouxa.

Vohunskih zadev na Švedskem ni konca ne kraja

Stockholm, 18. nov. s. Nedavno je švedska oblast zaprla štiri Švede v neki vohunski zadevi v prid Sovjetski Rusiji. Vse švedski tisk je ob tej priliki znova začel obsoditi stropnost, ki jo kažejo odgovorni krogi nasproti komunistom. Neki list je celo zatrdil, da je vohunstvo na Švedskem nekako že stalna zadeva, ki jo v dnevnikih dan za dnem objavljajo. Vsak drugi dan odkrivajo kako novo zaroto, ki je švedski v škodo. List »Aftonbladet« se čudi, da se Sovjetska Rusija stalno zanima za notranje dogodke na Švedskem ter za njeno obrambno organizacijo. Da bi dobili zaželena poročila, so Rusi v tej deželi ustanovili pravo središče vohunstva ter se pri tem poslužujejo komunistov in izkoriščajo svobodo, ki jo taki ljudje na Švedskem uživajo. List zaključuje, da je prišla ura, ko se morajo vsem odpreti oči. Švedski komunizem pa da bo treba z naglimi in strogimi ukrepi brž ko mogoče zatreti.

Vesti 18. novembra

V Sofiji se je povrnila iz Italije kraljica Ivana, ki jo je na postaji sprejel kralj s kraljevo rodbino

Včeraj je Zagreb bil ves okrašen z zastavami, ker so praznovali 700 letnico njegove proglasitve za svobodno mesto, pod vlado ogrskega kralja Bele IV.

Švicaarsko vojaško letalo je strmoglavilo na zemljo v okolici Interlaakena. Pilot se je ubil.

V Berlinu je bil pretekle dni tečaj za preučevanje vprašanj, ki so v zvezi z novim redom. Tečaj se je udeležilo okoli 150 dijakov raznih narodnosti.

Med Madžarsko in Slovaško je bilo sklenjenih nekaj dogovorov glede socialnega zavarovanja.

Iz Madrida poročajo, da v gibraltarsko luko neprestano prihajajo angleške in ameriške ladje z mnogo mrtvimi in ranjenci. Tudi več vojnih ladij je prispelo v luko hudo poškodovanih ter je izkrcalo mrtve in ranjene ponoči.

Med Nemčijo in Hrvaško se bodo v kratkem pričela nova trgovinska pogajanja.

Italijansko-švicaarska trgovinska pogajanja so zaključena. Trgovinski sporazum določa količine za blagovni promet med obema državama za leto 1943. Podpisan pa je bil tudi sporazum, ki rešuje nekatera finančna in gospodarska vprašanja.

Komunistična strahovlada na Trebelnem

Glasniki »svobode in novega reda«, katere vodijo Kidrič in Kocbek ter Brilej, so porušili pri nas tudi šolo

Na Trebelnem so komunisti imeli že pred božičem sestanke v Čušnji vasi. Takrat si še niso upali na dan s pravi imenom, govorili pa so o razlastitvi premoženja, o skupnih kuhinjah in o svojem »svobodnem programu«. Da bi ta »program« lažje izvedli, so vas večkrat obkolili in prisilili vse vaščane, da so poslušali njihove propagandne govore. Glavni propagator je bil Nace Majcen iz Mokronoga, zvesto pa so mu pomagali tudi drugi — po večini sami mestni škrici in delomržeži. Ljudje so jih kmalu spoznali, bili pa so tako ustrahovani, da si niso upali niti erhniti.

Ze pred božičem je padla prva domača žrtev Maks Klemenčič, ki mu je kmalu sledil posestnik Barbo. Ta dva sta prva v procesiji smrtnih žrtev.

Komunisti so pridobili tri posestnike, ki so jim dajali zatočišča. Vse je bilo še zelo tajno. Šele 11. aprila, ko so zažgali Vidmarjevo hišo (ob tej priliki je bilo poleg Vidmarja in njegove žene ubitih še 10 komunistov), so se ljudje zavedli, da imajo komuniste v občini in celo med svojimi sosedi.

Odslej so nastopali komunisti kar javno. Pridobili so razne domače delomržeže in nemoralne tipe za svoje pomočnike, napovedali splošno mobilizacijo vseh fantov in jo tudi izvedli. Neradi so fantje odhajali v nevarno negotovost, pa so jih z lažnim orožjem in grožnjami smrti vlačili izpod domačega krova v hosto. Pri tem nasilnem delu sta se najbolj izkazala tolovaja Trlep France in Tomič Jože. Le s podkupovanjem in s skrajno pretkano zvijačo se je nekaterim fantom posrečilo, da so smeli ostati doma.

Po izvršeni mobilizaciji so začeli s svojimi zverinskimi metodami. Vsa pota in ceste so zaprli za vsak promet, prepovedali pod smrtjo vsako gibanje prebivalstva, pretili s smrtjo vsem, ki niso bili zanje, objavljali seznane oseb, katere bo treba pobiti, na javnih plakatih razglasili smrtne obsodbe in imena oseb, katere so drugod že pobili in dan za dnem vlačili na morišče v gozdu Lukovnik ali grad Klevevž.

Številne žrtve. 250 grobov je od Lukovnika do Klevevža, pa tudi drugod najdene grobišča, ker so marsikatero žrtev likvidirali kar med poljo. Ime Lukovnik je narod prekrstil v slovenski grob. Le petje pijanih partizanov in njihovih priležnic po gostilnah jo je tu pa tam motilo. Ljudje so blagorivali one, ki so umirali naravne smrti. Razbojnik Železnik je dva moža kar sam ustrelil, ko ju je srečal.

Izdajanje dovoljenj za gibanje v pokrajini

Poveljstvo XI. Armadnega zbora, osrednji urad politične policije, javlja:

Od 18. t. m. dalje se bodo morale prošnje za dovoljenja za kretanje v Ljubljanski pokrajini in v okoliših ljubljanske občine naslavljati na poveljstvo XI. Armadnega zbora ter predlagati pri poveljstvih postaj Kr. karabinjerjev, ki so pristojna za dotično področje.

Izdana dovoljenja bodo prosilec dostavljena po uistih poveljstvih Kr. karabinjerjev, kjer so bile prošnje vložene. Določila glede izdajanja polnih propustnic (lasciapassare) ostanejo neizpremenjena in je v tem pogledu pristojna Kr. kvestura.

Športni drobci

Finska smučarska zveza je odločila, da bodo njeni tekmovalci letošnjo zimo lahko nastopali le v nordijskih disciplinah.

Za letošnje leto so že tudi na Slovaškem doleteli najboljša mesta težkim atletom. Na čelu v vsaki kategoriji pa najdemo prvaka z nemškim imenom.

V svetovni ranglisti v teku na 10 km je letos prijetno iznenadil Madžar Szilagyi, ki je omenjeno progo pretekel v času 30:09.4. Med najboljšimi v tej disciplini so še vedno severnjaki, med katerimi naj omenimo le Švede Petersona, Ostbrinka, Tillmanna in Francoza Lalana. V ostalem pa se mesta pri vrhu niso dosti spremenila. Še vedno vodi v tej skupini Finac Mäki s časom 29:52.6. Čas je priznan tudi kot svetovni rekord. Takoj mu sledita sorojaka Salminen s časom 30:05.6 in Nurmi 30:06.2. Že na četrtem mestu pa vidimo Nemea Syringa s časom 30:06.6. Syringovo mesto je zelo častno v vrsti res odličnih severnjakov.

Prihodnje nedelje se bosta v Bratislavi pomerili državni nogometni predstavniki Slovaške in Nemčije. To bo že njuno tretje dosedanje srečanje. Za tekmo se obe moštvi temeljito pripravljata. Slovaški zvezni kapetan bo vzel 11 mož iz te-le vrste: Reimman, Vanak, Rado, Bielik, Porubsky, Biro, Beles, Malatinsky, Karel, Luknar, Janota, Barmia, Riedl, Kovac. Izbire dobrih igralcev je torej dovolj in kaže, da se bodo Slovaki pošteno postavili v bran letos sijajnim Nemeem.

Nakazovanje kuriva v Ljubljani se je začelo

Ljubljana, 18. novembra.

V torek je začel Pokrajinski svet korporacij upravičencem na dom dostavljati nakaznice za kurivo, tako da pridejo prvi na vrsto javni obrati, zavodi in poslovni prostori. Tudi dostavljanje nakaznic kuriva za zasebna gospodinjstva se bo začelo že ta teden. Ko bodo lastniki javnih obratov, zavodov ali poslovnih prostorov dobili nakaznice za kurivo, naj od današnje srede, 18. t. m. dalje pridejo zaradi dobave drv takoj na mestno pristavo v Povšetovi ulici 12 ali pa na športni prostor SK Ljubljane na Bleiweisovi (prejšnji Tyrševi) cesti. Na mestni pristavi bo mestni preskrbovalni urad oddajal žagana drva, kolikor jih bo seveda mogoče sproti nažagati, na športnem prostoru »Ljubljane« pa kar cela polena. Če bo mestni preskrbovalni urad ugotovil preveliko izgubo časa upravičencev s čakanjem, bo za razdeljevanje drv določil še tretji prostor ter o pravem času objavil naslov. Kdor pride po drva, naj prinese s seboj nakaznico za kurivo in denar, obenem pa seveda pripelje tudi voz, da bo drva lahko takoj naložil in odpeljal. Pooblaščen trgovci s kurivom pa lastnikom javnih obratov, zavodov ali poslovnih prostorov ne bodo prodajali drv, pač pa še nadalje premost. Privatna gospodinjstva bodo pa dobivala drva še vedno pri onih trgovcih, kjer so prijavljena. Da bodo upravičenci čim prej in v suhem vremenu dobili kurivo, priporočamo, naj kupujejo kar cela polena ter sami poskrbe za žaganje. Posebej pa opozarjamo, naj se upravičenci pri prevzemu nakaznic prepričajo, če so na na-

kaznici vsi kuponi, kakor so zapisani na vročilni polji. Strankam, ki imajo zalogo, so bili pripadajoči kuponi uradno odstriženi. Dostavljali so upravičeni za pobiranje odobrenih takš za stroške nakazil, ki so označene v seznamih.

Pokrajinski svet in urad korporacij v Ljubljani pa je objavil naslednje pojasnilo, odnosno opozorilo:

Razdeljevanje kuriva za kurjavo.

V zadnjih dneh se je pričelo z razdeljevanjem nakaznic za kurivo za kurjavo na podlagi nakazil od strani Pokrajinskega korporacijskega sveta.

Ta nakazila so bila izvršena glede na trenutno razpoložljive in na bodoče verjetne količine premoga in drv v pokrajini.

Opozorjajo se vsi konsumenti, da naj smotno trošijo količine kuriva, ki so jim nakazane, tako da se ne bodo v naslednjih mesecih, ko bo nastopil hujši mraz, znašli brez kuriva, kajti nikomur v nobenem primeru in iz nobenega razloga ne bodo nakazane dopolnilne količine, temveč nasprotno se lahko primeri, da se bodo morale zaradi nepredvidenih vzrokov skrečiti že nakazane količine.

Darilo fašističnemu Dopolavoru

Tiskovni urad fašistične zveze objavlja: Nek legionar iz skupine Crnih strajc »21. april« je pred odhodom svojega oddelka poslal zveznemu tajniku darilo v znesku 10.000 lir. Zvezni tajnik se je tovarišu zahvalil za darilo in izročil celoten znesek Dopolavoru ljubljanskega fašija.

RUMIANCA

**Industria
Elettrica Chimica Mineraria**
Società per Azioni

Capitale versato Lire 150.000.000—

Sede Sociale
Družbin sedež - **TORINO** - Corso Monteverchio, 39

**Elektrokemična
industrija in rudniki**
Delniška družba

Vplačana glavnica Lir 150.000.000—

Prodotti per l'Agricoltura

Ramital (anticrittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.)

Cupramina (anticrittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.)

Polvere Rumianca (anticrittogamico a base di rame ridotto, particolarmente indicato per trattamenti preventivi nella lotta contro la peronospora del grappolo della vite.)

Granovit Rumianca (anticrittogamico a base di fufurolo e mercurio, per la disinfezione (concia) a secco del grano da semina.)

Polisolfat Rumianca (prodotto speciale solforato in polvere finissima per trattamenti anticrittogamici ed insetticidi alle piante da frutto)

Solfato ferroso microcristallino (per trattamenti preventivi alle piante da frutto. la disinfezione delle stalle, e per prevenire e curare l'alta epizootica, ecc.)

Arseniato di piombo colloidale (normale in polvere bianca.)

Arseniato di piombo colloidale (neutro in polvere azzurra.)

Arsicida Rumianca (specialità arsenicale brevettata per trattamenti a secco contro la coccidia ed il eleonus delle barbabietole, le tignole dell'olivo e dell'uva, la ravoletta, ecc.)

Vertox agricolo (polvere verde a base di arsenico, per la preparazione di esche avelenate contro il grillo-tappa e altri insetti del terreno)

Cuscutox Rumianca (polvere arsenicale per la lotta contro la cuscuto ed il cent'occhi dell'erba medica, del trifoglio, ecc.)

Calce agricola Rumianca (calce idrata pura per preparare poltreglie antiparassitarie.)

Izdelki za poljedelstvo

Ramital (bakrova spojina proti plesni, za zatiranje peronosper na trtah, paradižnikih, krompirju itd.);

Cupramina (bakrova spojina proti plesni, za zatiranje peronosper na trtah, paradižnikih, krompirju itd.);

Polvere (Prah) Rumianca (bakrova spojina proti plesni, posebno pripravna za uporabo v obliki prahu, za zatiranje peronosper na grozdju);

Granovit Rumianca (spojina fufurolo in živega srebra proti plesni, za subo razkuževanje semenskega žita);

Polisolfat Rumianca poseben proizvod iz kalcijevega sulfida v obliki finega orahu za uporabo proti plesni in insektom na sadnem drevju);

Solfato ferroso microcristallino (Mikrokristalni železov sulfat) (za uporabo na sadnem drevju v zimskem času za razkuževanje hlevov in za zaščito in zdravljenje slinavke itd.)

Arseniato di piombo colloidale (Svinčev koloidni arzenik) (normalen v obliki praška bele barve);

Arseniato di piombo colloidale (Svinčev koloidni arzenik) (nevtalen v obliki praška modre barve);

Arsicida Rumianca (pa'entirana arzenikova spojina, za uporabo na suho proti raznim škodljivcem na slad kornu, pesi, oljki, grozdju itd.);

Vertox agricolo (zeleni prašek arzenikova spojina, za pripravljanje strupenih naslov za razne škodljivce v zemlji);

Cuscutox Rumianca (arzenikov prah za zatiranje predence na medeni de elji, nemški detelji itd.);

Calce agricola Rumianca (Poljedelsko apno Rumianca) (čisto gašeno apno, za pripravo tekočin spojin proti peronospori).

S. S. VAN DINE:

Skrivnostni tekač

Kriminalni roman

VII. poglavje.
Vancejev zaključek.

Sobota, 2. aprila ob 15.30.

Ko smo bili spet sami v salonu, je stopil Vance k oknu in medtem nalahko požvižgaval. Vsem je kar nekam sapo zaprlo pri smio nepričakovane prizora, ki smo ga bili pričali. Nekaj časa nihče ni spregovoril niti besede, ko pa je Vance prekinil molk, so bile njegove besede tudi izraz naših misli.

»Kakor kaže, se vračamo spet nazaj k tisti otroški pesmici...«

»Ja, dejal je Vrabc, z lokom in puščico jaz sem Tašičko ubil.«

E. Markham, stvar postaja vedno bolj zapletena. Počasi se je Vance vrnil spet proti mizi, ki je stala na sredi sobe, ter zmečkal v pepelniku ogorek svoje cigarete. Nato se je obrnil k Heathu, ki ga je doslej od strani

opazoval. »Vidim, da ste zamišljeni, gospod narednik. Kaj je z vami. Morali bi zaplesati veselo tarantelo za dober uspeh. Ali niste veseli ob pomisleku, da je zločinec priznal dejanje in da se bo kmalu pokoril za svoj greh?«

»Da vam po pravici povem, gospod Vance, je pogodnjak Heath in držal zoba, nisem se zadovoljen.« Priznanje je prišlo preveč lahko. Potem pa... Da veste, večkrat sem bil že priča, da je ta ali oni zločinec priznal svoje dejanje, a tole sedanje priznanje se mi zdi le nekoliko drugačno kot so bila druga.

»Res pa je le,« je izrazil svoje trdno prepričanje Markham, »da bodo spričo nepričakovane Sperlingovega priznanja umolknil in nam bodo s tem pustili proste roke za nadaljnja poizvedovanja. Dogodek bo dvignil brez dvoma ogromno prahu, toda čim bodo časnikarji zvedeli, da je krivec, pra-

vi ali samo dozdevni, že v luknji, ne bodo nadlegovali ne nas ne javnosti s svojimi viharinimi poročili.«

»Jaz nisem trdil, da je možakar, ki smo ga zaprli, zagrešil zločin,« je pojasnil Heath nekako tako, kakor tisti, ki skuša prepričati samega sebe o nečem, v kar ne verjame. »Res ni izključeno, da je kos samo zato takoj zapel, da bi bili sodniki popustljivejši...«

Niste na pravi poti, gospod narednik,« mu je odvrnil Vance. »Resnica je, da je Sperling dosti bolj preprost, kakor pa bi človek o njem mislil. Dobro je vedel, da je Robin hotel znova govoriti danes dopoldne z gospodično Dillardovo po nekem prepriku, ki je nastal zato, ker ga je gospodična odklonila. Zdalj lahko rečemo, da Sperling ni imel prav preveč spoštovanja do mrtvega, kajti čim je zvedel, da je bil lok, s katerega je bila izstreljena puščica, ženski lok, je brez nadaljnega prišel do zaključka, da je Robin, ki je ostal sam pri dekletu, šel le nekoliko predaleč s svojimi zagotavljanjem, kako jo ima rad. Posledica tega je bila, da je deklet, ki je bilo napadeno, in raztoženo, brnilo pred njim in mu poslalo puščico v srce... In glejte, sanjavi Sperling je naredil lepo potezo ter prevzel krivdo nase, da bi rešil deklet... To je stvar,

ki ji človek ne more priti tako hitro do dna.«

»Zaenkrat nadaljujmo, kakor da se ni nič zgodilo,« je dejal Markham in vstal. »Heath, za nekaj časa prepustim vso stvar vam. Zdaj, preden odidem, moram govoriti s profesorjem Dillardom in z gospodično.«

»Svetujem ti, moj stari,« je dejal Vance Markhamu, ko smo šli takoj nato po stopnicah v profesorjevo delovno sobo v drugo nadstropje, »da ne zavržeš tistega skrivnostnega lista, ki smo ga našli v poštnem nabiralniku. Nekaj mi pravi, da je to ključ za rešitev naše uganke. Dobro bi bilo, če bi vprašal profesorja Dillarda in njegovo nečakinjo, ali morda ona dva kaj posebnega slutita za podpisom »Skof«.

»Ne vem, kaj naj bi mislila o njem,« je odvrnil Markham ves zmešan. »Ta beseda se mi zdi čisto nepomembna... Toda, ravnal se bom po tvojem nasvetu.«

A niti profesor niti njegova nečakinja nam ništa vedela prav nič povedati o besedi, ki nas je toliko zanimala.

»Pravi namen našega obiska pri vas, gospod profesor,« je napeljal Markham pogovor drugam »je ta, da vam povem, da je gospod Sperling pri zaščitovanju priznal dejanje...«

»Kaj, Raimond je priznal,« je za-

čuden vzklila gospodična Dillardova.

Markham jo je dobrohotno pogledal in skušal pomiriti:

»Odkrito vam povem, da ne verjamem dosti temu priznanju gospoda Sperlinga, gospodična. Zelo verjetno je, da je dejanje priznal zato, ker je hotel biti kavalir.«

»Kavalir? se je še bolj začudilo deklet. »Kaj hočete s tem reči?«

Na vprašanje je odgovoril Vance.

»Lok ki smo ga našli na strelščku, je bil ženski.«

»O! Joj!«

Bella si je z rokami zakrila obraz. Profesor Dillard jo je nekaj časa ves zbežan gledal, nato pa se obrnil k Markhamu in zbadljivo vprašal:

»Kaj je to tako čudno? Kako da možki ne bi mogli streljati z ženskim lokom... Gospod Sperling je tepec. A vseeno se zavzemite zanj, Markham.«

Markham je obljubil, da bo storil vse, kar bo le mogel, in vsi smo vstali, da odidemo.

»Mimogrede, gospod profesor, mi dovolite še nekaj,« je dejal Vance, preden je odšel. »Imam razlog za pomislek, da pipec tistega na stroji pisane skrivnostnega lista zahaja v to hišo. Ali mi lahko poveste, če je tu kak pisalni stroj?«

1.

Takrat v starih časih je živel na zeleni pohorski planini pohorski kmet, ki je imel toliko zemlje, goščav, njiv in travnikov, da je moral hoditi po več ur, če je hotel k svojemu sosedu v vas. Takrat tudi še ni bilo po zelenih vrhah in planinskih kapah toliko belih kapelic in planinskih cerkvic kot dandanes; zato so planinci zahajali v oddaljene cerkve le bolj poredko, nekateri pa sploh ne.

2.

Takrat v starih časih je živel pri tem planinskem kmetu pastirček, ki ga je planinec pred leti vzel za svojega. Ta pastirček pa je bil siromaček, trde glave in velik nevednež. Po ranih jutrih in poznih večerih je iz ovčjaka spodil čredo belih in črnih ovac z jagnjeti ter jih pasel po planinskih pašnikih in travnikih, po gozdnatih golarnah in pohorskih fratah ter temnem hojstvu in smrekovju.

Pošiljanje paketov civilnim internirancem v vojaških koncentracijskih taboriščih

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino objavlja:

Potom pristojnih mestnih vojaških poveljstev so bili ustanovljeni vojaški uradi v sledečih krajih: Ljubljana, Logatec, Grosuplje, Novo mesto, Kočevje in Cрномelj zaradi pošiljanja paketov civilnim internirancem, ki smejo vsebovati izključno oblačila.

Paketi morajo biti tako opremljeni, da se ne pokvari vsebina niti v času, ko se paket nahaja v uradu, niti med vožnjo. Zato se ne bodo sprejemali paketi, katerih ovoj ni dovolj močan in trpežen.

Pakete mora pošiljatelj opremiti s sledečimi navedbami:

osebni podatki in bivališče pošiljatelja, osebni podatki naslovljenca in koncentracijsko taborišče, v katerem se naslovljenec nahaja,

brutto teža paketa in seznam vsebine.

Iste navedbe morajo biti ponovljene tudi v notranjosti paketa.

Za vsak predan in sprejet paket bo pošiljatelj prejel potrdilo.

Paketi se morajo predajati uradu odprti in se zaprejo v navzočnosti pošiljatelja. Naslovljeni smejo biti samo na civilne osebe, internirane po vojaških oblastvih in ki se nahajajo v koncentracijskih taboriščih na Rabu, Monigo (Treviso), Padova in Gonars (Udine).

Gori navedeni uradi bodo počenši s 1. decembrom t. l. sprejemali tudi mesečne pakete z živili v teži do 5 kg, namenjene civilnim internirancem, ki so se doslej pošiljali preko Italijanskega Rdečega križa v Ljubljani.

Ljubljana, dne 15. novembra 1942-XXI.

Razne razprave pred kazenskim senatom

Stroga sodba zaradi tatvine živil — Zgodba o loju in moki

Ljubljana, 18. nov.

Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. Julij Felacher, je včeraj sodil tatove — specialiste, ki so stikali le po živilih in mesu ter hkratu ljudi varali na verižniški način. Razprave so trajale večeraj celo dopoldne. Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec Branko Goslar, branilci so bili določeni po službeni dolžnosti.

Letos konec februarja in marca so bili v loju v razne kleti in v shrambe živil na dnevnem redu. Organizatorji teh vlovov so bili drzni vlomilci, ki so bili že večkrat zaradi tatvin kaznovani in so stari znanci kriminala. Vodja sedemčlanske družbe je bil še mlad človek, ki je zbral okrog sebe razne malopridneže in z njimi odnašal živila ter jih nato prodajal okrog. Družba je pokradla mnogo svinjskega mesa, masti, fižola, vina in drugih stvari, ki se dajo dobro vnovčiti, za celotno vrednost okoli 20.000 lir. Največji plen so odnesli mesarju Ludviku Mrklinu na Zaloški cesti, ko so mu ponoči 19. februarja letos odnesli mnogo svinjskega mesa, takole v teži 40 kg za vrednost 1200 lir, neke druge pa so nabrali veliko masti in vrednosti 2.100 lir. Člani te družbe so bili pred malim kazenskim senatom že letos avgusta obsojeni zaradi zločina vlovov tatvin na primerne kazni od 1 meseca do 3 mesecev strogega zapor, dva med njimi pa, in sicer neki Bradeško na 1 leto in 6 mesecev, drugi Ivan Pudar, mesarski pomočnik pa na 1 leto strogega zapor. Proti dvema članoma te vlomilske družbe je bilo takrat avgusta kazensko postopanje izločeno.

Sedaj sta prišla pred mali senat v št. Vidu pri Stični na Dolenjskem rojeni, 22-letni samski pekovski pomočnik Avgustin Štrajner, ki je bil zaradi tatvine že večkrat kaznovan in pa njegov tovariš Ljotze Hočvar. Drugi je bil amnestiran, ker doslej še ni bil kaznovan. Državni tožilec je v smislu amnestijskega odloka od 17. oktobra t. l. proti Hočvarju umaknil obtožbo in tako se je včeraj vršila razprava se proti prvemu, Štrajnerju.

Obtožnica mu je naprtila več vlovov tatvin. Sodeloval je z drugimi pri raznih tatvinah živil, ki jih je nakradel za vrednost nad 5000 lir. Obtožene je vsa v obtožnici očitana mu kazniv dejanja bistveno priznal, skušal jih je samo omiliti in se izgovarjal na razne razbremenilne okolnosti.

Mali kazenski senat je obtožena spoznal za krivega vseh v obtožnici navedenih tatvin ter ga obsodil na 1 leto in 8 mesecev strogega zapor, kakor tudi na plačilo 200 lir denarne kazni, odposno 9 dni zapor in v izgubo državljanških pravic za 2 leti.

Pri naslednji razpravi je šlo tudi za razne

Žrtvi komunizma v Kompoljah

Partizanske republike v dobropoljski dolini že dolgo časa ni več, vendar se odkrivajo še vedno strahote partizanske strahovlade in zločinov. Vaska straža na Vidmu hodi dan za dnem v gozdove in išče grobove številnih žrtev, da jih potem izroče v blagoslovljeno zemljo na farnem pokopališču.

V partizanskem taborišču nad Kompoljami, katerega so kmečki fantje pred dnevi popolnoma uničili, sta bila ustreljena kompoljska trgovca Mustar Stefan in Babič Frane. Bila sta vzgledna moža-poštenjaka, med ljudstvom priljubljena. Ubili so ju zato, da so se lahko polastili njunega premoženja, ki ga lahko uporabljajo za nagrade morilecem nad lastnimi domačini. Tudi ta umor, kakor drugi številni v tej okolici so fante primorali, da so zgrabili za orožje in da so z vso odločnostjo pregnali morilske komunistične tolpe z ozemlja dobropoljske doline.

tatvine, hkratu pa tudi za zanimiv slučaj lažnega ovajanja. Razprava je bila preložena, da se izvede še razni nadaljnji dokazi.

Milan je star že nad 40 let. Doslej ni bil kaznovan ter se je počel preživljati. Prilike pa so nanesle, da je začel veržiti z lojem in moko. Poiskal je interese in jim ponujal svoj »artikle«. Od šestih interesentov je prejel na račun manjše zneske, toda blaga (loja in moke) ni dobavil. Interesenti, ki jih je Milan škodoval za približno 325 lir, so ga ovadili zaradi prevare in Milan je prišel pred mali kazenski senat, ker ga je državni tožilec obtožil zločina prevare v smislu ša 377 kaz. zakona, da je prevare izvrševal obtrama in si s tem ustvaril stalen vir dohodkov. Milan je priznal. Bil je obsojen na 5 mesecev strogega zapor, pogojno za 3 leta.

Ljubljana

Koledar

Sreda, 18. novembra: Odon, opat; Posvečenje cerkva sv. Petra in Pavla; Roman, mučenec.

Obeštila

Lekarne. Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Bleiweisova c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartner, Moste, Zaloška c. 47.

II. simfonični koncert letošnje sezone bo imel naslednji spored: 1. Beethoven: Simfonijski št. 3, ki je znana pod imenom Eroika; 2. Cherubini: Ana-kreon, uvertura; 3. Smetana: Iz čeških logov in gajev, simfonična pesnitev. Ta spored bo izvajal naš simfonični orkester, katerega tvorijo člani opernega in radijskega orkestra, dirigiral pa bo koncert priznani dirigent Drago Mario Sijanec. Vstopnice za koncert so že v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice. Na koncert vabimo.

Najlepša knjiga letošnjega leta bo

»SLOVENCEV KOLEDAR«
Nad 200 strani — velja samo 20 lir.

Vsi oni kmetovalci, ki bodo potrebovali propustnice — lasciapassare — za prehod čez kontrolno črto zaradi dela na polju in v gozdu tudi v zimskem času po 1. decembru t. l., naj se do 25. t. m. v času od 9.—12. ure zglase v tajništvo Združenja kmetovalcev zaradi sestave novih seznamov. S seboj naj prinesejo stare propustnice. — Poudarjamo, da po zgoraj določenem roku prijav ne bomo sprejemali. Združenje kmetovalcev Ljubljanske pokrajine.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Sreda, 18. novembra ob 16.30: »Deseti brat«.

Četrtek, 19. novembra ob 16.30: »Gradbenik Solness«. Red Četrtek.

Petek, 20. nov. ob 15: »Kralj na Betajnovi«.

Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

Sobota, 21. novembra ob 16: »Očenaš«. Izven.

OPERA:

Sreda, 18. novembra ob 16 »Gasparonec«. Red Sreda.

Četrtek, 19. novembra ob 16: »Don Pasquale«. Red A.

Petek, 20. novembra: Zaprti. (Generalka.)

Sobota, 21. novembra ob 16: »Slepa miš«. Premiera. Red Premierski.

ROKODELSKI ODER

Proč od utrjujajočega nemirna modernega življenja nas vede »ROKSI« v tiho zatišje z divjo vinski trto ovite družinske hišice, v kateri bosta živela dva, ki sta se zedinila v ljubezni, polni nepovrjenega zdravja njunih prirodnih značajev. Ta kosček moderne idile bomo uživali prihodnjo nedeljo v komediji »Roksi«, ki nam jo bodo uprizorili igralci Rokodelskega odra ob pol 5 popoldne. Opozarjamo, da si preskrbite vstopnice v predprodaji na dan predstave od 10—12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12-I.

»SLOVENCEV KOLEDAR«

bo knjiga, ki bo neobhodno potrebna za vsakogar! Naročite ga čimprej, stane le 20.— lir.

Rdeči križ sporoča

V glavni pisarni avtonomne sekcije Italijanskega Rdečega križa, Gospodstva cesta 2-II se naj javijo: Gorazd Jožica, Serbek Zora, Novak Angela, Grum Andreja, Gole Draga, Potekal Stanislav, Svetina Vladimir, Kolar Gabriella, Held Franciska, Logar Jože, Božič Frane, Kamenšek Blaž, Trampuz Marija, Brnovc Marija, Petelin Olga, Hvala Anton, Wonsch Edvard, Prečanica Vasilij, Strunelj Avgust, Uršič Orlimir, Kralj Frane, Andrejčič Antonija, Zobeč Ivan, Strojnik Stefan, Ilie Stefan, Stibilj Jožica, Prunk Jožef, Cretnik Viktorija, Hren Fani, Černe Angela, Simončič Ana, Zorko Elizabeta, Sotlar Anica, Čebulj Jemelj, Korosec Genovefa, Beričič Julija, Likar Jožef, Čotič Josip.

Novo mesto

Se je čas ta teden, da se naročite na »Slovenčev koledar« v tukajšnji Slovenčevi podružnici. Naročniki »Domoljubac«, »Slovenec«, »Slov. domac«, »Bogoljubac« in »Slov. knjižničec« dobe koledar za ugodno ceno 20 lir. Naročniki iz bližnje in daljne novomeške okolice tudi lahko naroče v naši podružnici. Pohitite, dokler je še čas — ne bo Vam žal.

KROJAŠKI MODNI SALON SLAPAR, Šmartinska cesta 8, sprejme krojaškega pomočnika za vsa dela.

A. D'ENNERY:

DVE SIROTI

Takoj so ji robec zatlačili v usta in sedela se je na blazino. Vož se je premaknil, toda Lafleurove muke še niso bile pri kraju. Na ovinku se je morala kočija zaradi kupa blata ustaviti. Izvoščki so se začeli drzno vesti, nabrali so se ljudje in sluga se je zbal, da ne bi kdo, ki bi videl dekle z zamašenimi usti v vozu, začel kaj sumljivega slutiti in bi vtaknil svoj nos v zadevščino.

Henrika, ki jo je obveza skoro zadušila, je hropela. Lafleur je potegnil iz žepa stekleničico z uspalnim sredstvom.

Previdno je snel robec in ga držal pripravljene, da bi takoj zadušil vsak krik, ki bi se zbal, da ne bi kdo, ki bi videl dekle z zamašenimi usti v vozu, začel kaj sumljivega slutiti in bi vtaknil svoj nos v zadevščino.

To je zlikovcu olajšalo delo. Potrebno je bilo zagotoviti si dekletov molk in zato je počakal, da se bo Henrika spet zavedla, da bo mogla erkniti uspalni napoj.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Čez nekaj minut je dekle vzdihnilo, potem še enkrat, nato pa odprlo oči. V hipu sta se njeni ustnici etisnili skupaj, da bi sprožili krik. Lafleur pa ji je s pomočjo onih dveh odpril usta in vtaknil vanje grlo stekleničice.

Siroti je morala izpiti vso tekočino, medtem ko so se njene oči, zalite s solzami, proseče ozirale po svojih murčlih.

Toda ti ljudje niso bili rahločutnega srca. Po nekaj poskusih, da bi butnila od sebe zlobneže, je dekle povedalo trepalnice, nato pa se je zleknilo, ker jo je popadel težak spanec.

Lafleur je vzdihnil od olajšanja.

Ljudje so se na ulici znova nabirali in tedaj je ukazal vozniku, naj pozeffe. Ta se ni oziral na kletvice pešcev, temveč je poglavlje naravnost proti paviljonu »Dobro zrak«.

Strežaj si je mel roke ob misli na plačilo, ki ga bo dobil od svojega gospodarja.

Dekle je še vedno globoko spalo. Na njegovem licu se je odražalo razburjenje. Gotovo je sanjalo težke sanje. Morebiti je videlo svojo slepo sestro, samo, zapuščeno pri Novem mostu, brez slehernika, ki bi ji mogel pomagati in jo voditi skozi to ogromno mesto, ki se je potapljalo v noč.

XXV.

Komaj je bila slišala krik svoje sestre, je Luiza iztegnila roko v tisto smer.

Toda nikogar ni bilo več. Nihče ni več odgovarjal na njene klice, bila je sama sredi noči, sama v tem velikem Parizu!

Revica se je poskušala pomiriti. Zakaj so odvedli njeno sestro? Zakaj niso odvedli tudi nje?

Vnovič je poklicala svojo sestro, pa zaman. Tedaj je trepet prevzel ubogo slepo deklico. Stopala je naprej z iztegnjenimi rokama, toda tipala je v prazno. Sepetala je Henrikino ime, medtem ko so goste solze drsele iz njenih ugaslih oči.

Nenadoma pa se ji je zazdelo, da je zaslišala »govoriti« svoje ime. »Luiza«. Bil je Henrikin glas, toda zelo udaljen. Novo upanje se je nasešlo v njeno srce. Henrika se je vrnila in čez kratak čas jo bo spet pritisnila na svoje srce. Povzdignila je k Bogu svojo molitev in obšla v prepričanju, da jo je Bog uslišal.

Zaslišala je škripanje kočije, ki se je oddaljevala, potem pa ni več. Nastopil je spet molk, strahoten molk.

Neka misel je spreletela njene zmene možgane: Tisti neznanec, ki je prišel, ni bil gospod Martin. Poznal ju je sicer po imenu, toda ni bil gospod Martin! Zakaj je ugrabil Henriko?

Tresti se je začela od strahu in začela kričati, klicati na pomoč, ko pa je obnemogla, je pokleknila na tlak in začela moliti.

Nenadoma pa je zaslišala ropot nekega vozila, ki pa je takrat prihajalo proti njej. Slepica se je dvignila, se ozrla na desno in levo, pa vse zastoj.

Ropot se je približeval in slišala je kočijazev glas, ki je vpil, naj se umakne.

»Toda na katero stran... moj Bog... ne vidim nič, sem slepa!«

Vozilo se je približevalo, voznik pa je kričal na dekleta, ki je stalo sredi ceste. Nepričakovano, ko je Luiza že mislila, da je pod kolesjem, pa sta jo zgrabili dve močni roki okrog pasu in jo potegnili vstran ravno se o pravem času, vozilo pa je zdrdralo naprej in jo s kolesi podrgnilo.

Dekle je bilo za hip vse iz sebe in ni pomislilo na to, da bi se zahvalilo svojemu rešitelju. In res je ta stal negiben in boječ pred dekletom in mislil le na to, kje je le našel toliko poguma, da je rešil tega dekleta iz smrtni nevarnosti.

Končno se je slepo dekle zavedlo in s šibkim glasom vprašalo:

»Komu naj se zahvalim?«

Nihče ji ni odgovoril, da se je deklica kar ustrašila.

»Oh! Odšel je!«

»Ne, gospodična,« je odgovoril Peter, šepavi sin stare Frochardove, »ne, nisem odšel.«

Deklica se je spomnila na Henriko in znova jo je obsla bojazen zastran sestrine usode.

»Kaj naj storim? Moj Bog!«

Peter se je približal slepi deklici, da bi ji ponudil svojo pomoč, ko sta skozi vrata gostilnice stopila ven dva Jakobova tovariša, pijana in trhljhi nog.

Eden od njiju se je, čim je dekle zagledal, približal in jo začel z raskavo roko božati, medtem pa s hripavim glasom govoril:

»Glej, gle jo, moja Rozalijo... Kaj pa počenjaš, ljubica?«

Tovariš, ki je bil manj natrkan, je spoznal, da dekle ni prijateljstva ljubica, pa ga je potegnil stran.

Peter je gledal ta kratki prizor s strahom v srcu in zbiral pogum, da bi v korist deklice posegel vmes. Slednja je z roko poskušala odstraniti pijančev roko.

Ko sta se onadva oddaljila, se je Frochardin sin približal Luizi.

»Gospodična, domov morate, pozno je že.«

»Koliko je ura?«

»Nimam ure, toda zdi se mi, da je devet.«

»Devet? Ste vi tisti, ki me je poprej rešil? Spoznala sem vas po glasu...«

»Po glasu?«

»Ojoj, da, gospod, jaz sem... slepa!«

Občutek usmiljenja je spreletel ubogo šepavca, ki se je znašel pred slovom, ki je bil od usode še bolj udarjen kakor pa on sam.

Privrkat v svojem življenju je slišal, da ga je nekdo poklical z »gospodom«, povrh pa je bil glas, ki mu je bil namenjen, še sladak!

Ubožec, ki ga je udarila narava, ki so ga zaničevali njegovi domači, ki je bil prisiljen ves dan bloditi po mestu in moral delati kakor črna živina, je začutil, da mu je zaigralo srce pred tem dekletom, ki se mu je zaupalo in je bilo potrebno njegove pomoči.

»Gospodična,« je dejal, »če vam lahko pomagam, se vam takoj stavljam na razpolago.«

Komaj je bil izrekel te besede, že se je pokesal svoje obljube

Bolgarija se trudi za povzdigo svojega kmetijstva

Država je prevzela vse kmetijstvo pod svoje nadzorstvo in uvedla državni monopol za večino kmetijskih pridelkov

Kmetijski stan je dobil v vojni posebno vlogo. Prehrana je prav tako važna za vojsko in zaledje, kakor orožje za vojake. Zavaljo tega se vse evropske države trudijo, da bi kmetijstvo dale po potreben zagon in povečale kmetijsko pridelavo do najvišje možne mere.

Bolgarija spada med poljedelske države in kot takšna ima v gospodarskem sestavu Evrope važno mesto. Bolgarska vlada je po nemških vzorcih skušala modernizirati kmetijstvo in podžgati kmetijski stan, da bi čim več sejaj in sadil in tako tudi čim več pridelal. Pred kratkim je vlada poslala na deželo več strokovnjakov nadzorstvenih komisij, katerih naloga je bila, da zbera na kraju samem potrebne podatke o stanju kmetijstva in potem predlagajo vladi ukrepe, ki bi bili še potrebni za povzdigo kmetijstva. Obenem so imele te komisije nalogo, preštudirati socialno stanje kmetovalcev. V nekaterih primerih, kadar je šlo za izboljšanje higijene, stanovanj in gospodarskih poslopij kakor tudi za ureditev hlevov in kmetijskega orodja, so imele komisije pravico izdajati potrebne ukrepe kar na mestu. V glavnem pa so se zanimale za možnost izboljšanja, zraven pa seveda tudi za denarne vire, iz katerih naj bi se novo nastali stroški pokrili. Pokazalo se je za potrebno, da država prisiklo na pomoč z denarjem in sicer s posojili in krediti. Kmetijsko ministertvo se je odločilo, da bo izvedlo gradnjo in popraviljanje kmetijskih domov po enotnem vzorcu, da se s tem pospeši delo in prihranijo mnogi stroški. Za kmetice bodo priredili celo vrsto tečajev o gospodinjstvu, čiščeni stanovanj in pravilni reži živine kakor tudi o drugih kmetijsko gospodinskih panogah, da bi se tudi nevedno ljudstvo poučilo o napredku, ki ga je kmetijstvo po drugih državah že doseglo.

Bolgarski kmet živi na tesnem in skromno

Kakršna je zemlja, takšni so tudi ljudje. Bolgar je živel v tesnih razmerah in to mu je ostalo v krvi. Zadovoljen je bil z malim in zato se ni preveč vpregel v obširno delo. Še manj pa je kazal zanimanja za pridobitve modernega obdelovanja zemlje. Bolgarski kmet uporablja preprosta sredstva, čeprav je svojo zemljo krčevito držal, vendar je ostalo še mnogo zemlje neobdelane, mnogo step in močvirij, ki bi se vse dalo spremeniti v rodovitna plodna zemljišča. Če bi se lotili načrtnega izsuševanja močvirij in namakanja suhih tal, bi dobili v nekaj letih velike prostrane predele, na katerih bi se sinovi mnogocinskih kmetijskih družin lahko naselili in se zgodaj osamosvojili. Danes pripada povprečno po 1,7 hektarja plodnega in obdelanega zemljišča na vsako bolgarsko kmetiško družino. Tako tesna kmetija gotovo ne more prehraniti številne družine in zaposliti vse delovne sile, ki jo družina ima. Tako je postalo pravilo, da je v Bolgariji vedno po en

milijon takšnih ljudi, ki žive brez stalnega dela in zaslužka tako rekoč od rok v usta, dočim se je v plodovitih predelih nagneto toliko ljudi, da je bila zemlja občutno prenaseljena. S pridobivanjem novih plodovitih zemljišč bi ne le izravnali socialno stanje kmeta, pač pa bi njegovo splošno stanje tudi izboljšali.

Žito, tobak, mak in sončnice — državni monopol

Zavaljo vsega tega se je bolgarska vlada odločila, da bo poskrbela za zemljo mladim kmetičkim zakonskim parom. Obenem jim bo dala na razpolago potrebne domove in orodje, čepravno še ni znano, po kakšnem ključu in v kakšnem obsegu bodo vse te načrte izvedli. Razen tega je vlada sklenila, da bo celotno kmetijstvo postavila pod državno nadzorstvo. Motorne pluge in mlatilne stroje bo skušala razdeliti po vsem podeželju. Posebno so bili dosežanega razdeljevanja poljedelskih strojev deležni makedonski kmetje, ki doslej sploh še niso videli modernega stroja. Na ta način se je mnogokje posrečilo dvigniti količino pridelka. Vladni napori so rodili uspehe, kar se tiče pridelka pšenice, rži in ječmena, enako pa tudi pri sadju in vinski trti. Za dela so ponekod porabili mladino, ki se je na vladni poziv prostovoljno javila za kmetijska poletna dela. Vlada je vsakemu kmetijskemu delavcu, ki je šel na delo, pustila na dan po 400 gramov pšenice, povrh pa še nekaj rži in koruze in drugih živil. Vlada je razglasila, da postanejo poslednji državni monopol pšenica, ječmen, rž, koruza, sončnice, mak, tobak in fižol. Vlada je tudi ukazala, da se mora pri peki enotnega kruha uporabiti do 40% tudi krempir.

Bolgarija bo ohranila svoj kmetijski značaj

Tako skuša Bolgarija doseči, da se ne bo izboljšalo in dvignilo le kmetovo blagostanje, pač pa bo država dobila v roke mnogo več pridelkov in tako še boljše uredila svoje gospodarstvo. — Kmetijski pridelki tvorijo v bolgarskem gospodarstvu važno postavko, kajti mnogo žita in sadja, tobaka in vina gre v tujino. Če bo pridelalek zaradi umnega kmetovanja ne samo večji, ampak tudi boljši, bo tudi odjemalcev v tujini več. Jasno je da se sili Osi za to vprašanje zanimata, kajti kakor je Bolgarija navezana na uvoz industrijskih izdelkov iz Italije in Nemčije, tako je obenem tudi koristen dobavitelj živil za industrijske države. S tem je obenem tudi označen položaj, ki ga bo Bolgarija zavzela v bodoči Evropi. Njena naloga bo, da bo pridelala čim več in da bo nasiljevala trge industrijskih držav na celini, od tam pa bo v zameno dobivala izdelke industrije, ki je v Bolgariji ni ali pa se sploh razviti ne more.

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

101.
Eunika je pritekla, mu sedla na kolena, mu ovila roke okoli vratu in mu dala glavo na prsi. Petronij je segel v plitvo vazo, vzel iz nje pest vijolic, jih začel Euniki sipati na glavo in prsi ter ji poljubljati ramena. Viniciju pa je dejal:

»Poglej me in pomisli, kaj so vprico te lepote in razkošja tvoji kristjani! Če razlike ne vidiš, pa pojdi k njim! Naj jih pogoltno pekeli, ker so ti ugonobili življenje! Eunika, oboževana, zapovej, naj nam prirede gostijo in pripravijo vence za na glavo!«

102.
Ko so sužnji sporočili, da je pripravljeno, so Petronij, Vinicij in Eunika legli za mizo. Sužnje so jim položili na glavo vence iz zvončnic. Petronij je glavo naslonil v naročje Euniki ter pregovarjal Vinicija, naj pozabi Ligijo in kristjane, naj se pridruži dvorjanom ter odide s cesarjem v Grčijo, občudovat čuda lepote in ljubezni. Toda Vinicij je mislil samo na Ligijo, videl pred sabo le njo, ki je bila tako drugačna od Eunike in od vseh, da se mu je zdelo, da bi se pogreznil v tla, če bi se ji predrznil približati tako, kakor se je Petronij Euniki

Obutev nekdanj in danes

Zanimivo je gledati, kako so se ljudje oblačili nekdanj in kakšne obleke imajo danes. Prav tako kot obleka se je od stoletja do stoletja spreminjala tudi obutev. V najstarejših časih so imeli ljudje mnogo bolj preproste čevlje, kakor jih imamo mi danes. Pred 16. stoletjem pet na čevlji sploh niso poznali. Podplati so bili ravni, pa najsi so bili to nežni sandali grških deklic, ali trpežni škornji rimskih legionarjev. Čevlje z ravni podplati so nosili tudi menestrelji (potujoči pevci) kakor tudi srednjeveški vitezi. Nekaj, kar nas spominja na peto, pa moremo opaziti na grških koturnih (visoki čevlji grških igralcev v žaloigrah). Gledalci igralci so imeli te koturne na nogah samo med predstavo, tako da so bili nekoliko večji. V srednjem veku so pritrjevali na čevlje nekaj lesen okvir; uporabljali so ga samo zato, da se niso umazali s cestnim blatom, ki ga je bilo tedaj vse polno. Iz istih razlogov so v italijanski renesansi uporabljali berglje in bodulje, ki so bile visoke do 40 cm. Barok je hudo vplival na obutev, s tem da je uvedel najzelo čudna pravila za nošenje čevljev. Rdeče čevlje so smeli nositi samo kralji, ker so bili čevlji

rdeče barve znak kraljevskega dostojanstva. Leta 1670. si mogel videti že precej čevljev z visokimi petami. Te so bile včasih tako ozke, da so ogrozile ravnovesje žensk. Da so se mogle z gotovostjo premikati, so uporabljale sprehajalne palice.

Obutev pa ni bila povsod enaka, ker je imel tudi vsak narod posebno obliko obutve. Tako smo iz Rusije dobili nizke kozaške škornje, iz Holan- iz Rusije dobili nizke kozaške škornje, iz Holan- dije coklje itd. Dandanes pa je število najrazličnejših vrst čevljev zelo povečalo. O tem se lahko prepričamo na vsakoletnem velesejmu v Leipzigu, kjer razstavljajo tudi čevlje. Zadošča pa že, da si ogledamo izložbena okna trgovin z obutvijo.

Med Madžarsko in Slovaško je bilo sklenjenih več dogovorov glede socialnega zavarovanja. Širitelje vzornih vestij je začela preganjati budimpeštanska policija. Po raznih javnih lokalih je pobrala nad sto ljudi, večinoma Jude. Več kot polovico jih bo prišlo pred izredno vojaško sodišče.

Jutri bodo v Sofiji odprli v prostorih poljedelske zadrzne banke veliko razstavo italijanskega obrtništva.

Podzemna vojna ni nič novega

Vojna, ki se je doslej razvijala po kopnem, na morjih in v zraku, je pridrla celo v ostrže zemlje, saj so na raznih odsekih vzhodnega bojišča presli iz premikajočega se vojskovanja v pozicijski boj. Ta pojav ni nov, niti nas ne preseneča. Že v starih časih so se lotili takega načina vojskovanja, kadar so hoteli izvojevati kako obkoljeno trdnjavo. Oblegovalci so izkopali globoke rove pod obzidjem in jih ojačili z debelimi drevesnimi debli. Potem so izpodkopali zidovje, praznino pa zadelali s pokončnimi koli, tako da je zid slonel na teh tramovih. Nato so tramove zažgali, tako da se je zid udal in sesul. Skozi nastalo odprtino so potem vdrli v oblegano trdnjavo. Obleganci pa so se čisto tako branili (seveda, če so zvedeli za sovražnikove nakane), da so izkopali nasprotna naprtna rova ter po njih skušali sovražnike motiti pri izkopavanju. Potem ko so iznašli strelivo, je vojna v tem pogledu močno napredovala. Izkopali so slepe rove, vanje spravili kopice razstreliva, ki so ga zažgali po dolgi vrvici, da bi bili kopači varni. Že v sedemnajstem in osemnajstem stoletju so se pogosto posluževali tega zahrbtnega orožja: Francozi, Turki, in Benečani so bili pravi veščaki v tej stvari. Tako so na primer Benečani pri obleganju Kandije poglani v zrak turške obrambne naprave s 1172 minami. Junaška zgodba slavnega Pietra Micca je tudi že prešla v zgodovino. V 19. stol. pa so iznašli granato, ki je utrla pot novim napredkom v topništvu ter vojskovanju z minami potisnila v ozadje. V prvi svetovni vojni pa so spet začeli uporabljati mine, ker so se pač bojeve črte ustalile in topništvo čisto ni moglo podreti globokih v zemljo ukopanih postojank sovražnika. To smo videli zlasti v bojih v Champagni, v Argoni in Dolomitih. Znano je, koliko razstreliva so rabili za vrtno podzemskih hodnikov v Dolomitih, da je bila zrušena včasih kar cela gora. Podoben primer se

je pripetil junija 1917 pri Wytschachte. Angleži so tam z 19 minami in 454 tonami razstreliva odprli veliko zaseko v nemške bojeve črte. V sedanji vojni pa so se starega načina vojskovanja prvi lotili Sovjeti v bojih pri Orelu. Toda Nemci so bili pripravljeni na to ter so s hitrim naskokom prej očistili postojanke, preden so jim položene mine utegnile prizadejati večjo škodo

Boksarski prvak Louis se bo umaknil iz športa

Že nekaj let nosi naslov boksarskega prvaka vseh kategorij ameriški črnc Joe Louis. Ob vstopu Združenih držav v vojno pa tudi njemu ni bilo prizanešeno in moral je obleči vojaško suknjo. Sedaj poročajo iz Združenih držav, da je Louis v Omahi izjavil, da se misli umakniti iz športnega sveta zato, ker je že dosegel tisto starost, ki boksaču ne nudi več tiste prožnosti in udarnosti, kakršna ga je odlikovala vse doslej. Louis je danes star 28 let. Starost še ni takšna, da bi že zavaljo tega moral opustiti svoj šport, ki mu je prinesel ne le slavo, pač pa tudi mastne milijone. Morebiti pa gre za običajno ameriško reklamo, ki ima na prevečan način vnaprejši poživiti zanimanje za morebitni Louisov nastop, ki ga imajo prireditelji v načrtu. Izključeno pa tudi ni, da se je Louis oklenil misli, da je umestnejše zapustiti boksarski prestol prostovoljno in neporažen, kakor pa poražen.

Pridelovanje riža na Japonskem

V Japonski, kjer so velika riževa polja, predstavlja riž glavno hrano Japoncev. Letos je bil pridelalek precej večji kot leta 1941. Iz Tokija sporočajo, da so pridelali 67,3 milijonov »koku« (1 koku ima 142 kg), torej 12 milijonov »koku« (več kot prejšnje leto).

Skrivnostna Kitajska

Prav.ca in krivica tu cev

28

Pod pritiskom vala ogorčenja tujih naseljencev je moral Dr. Vu pustiti svojo službo in zapustiti mesto. Kako malo eksteritorialni spoštujejo svoje sodišče, je dokazal angleški odvetnik Garcia, ki je obtožbo kratkoročno zavrnil kot »nesramno laž« in se je tudi sicer tako nedostojno vedel, da bi ga vsako evropsko sodišče kaznovalo zaradi nesposobnosti. Stvarno pa je zagovarjal stališče, da je hazzardna igra dovoljena vsem tujcem in navedel kot dokaz, da je prvi mestni svetnik Šanghaja soudeležen pri dirkah hrtov (pri tem je menda še dostavil, da portugalski »settlements« živijo izključno od dohodkov, ki jih prinašajo igralnice, kjer igrajo macao).

Seveda pri tem ni bilo nič slišati, da bi morda angleško konzularno sodišče nastopilo proti prvemu mestnemu svetniku Šanghaja. Kitajska vlada se je že šestkrat pritožila proti dirkam hrtov v Šanghaju, ki privabljajo Kitajce s prostimi vstopnicami in jih potem z dvodolarskimi stavami izropajo. Toda ta posel vrže mesečno tri do pet milijonov in angleška konzularna sodišča upoštevajo te tehtne interese.

Končno je bila kitajska vlada prisiljena ukazati svojim carin- skim uradnikom, da ne puste nobenega hrtu več v deželo. Toda eksteritorialni, prvi mestni svetnik iz Šanghaja, ima zaenkrat še dovolj teh donosnih živali.

To so malenkosti, toda označujejo razpoloženje. Važnejše, čeprav bolj redko obravnavano je vprašanje davkov. Ker eksterito-

rijalnim tujcem ni treba plačevati davkov, so kitajski vladni odvzeti važni davčni viri: (na pr. pridobitna, dohodnina itd.). Kitajska vlada težko obdavči domačine v konkurenci s tujci, ki ne plačujejo nobenih davkov. Zaradi tega vlada neprestano povišuje carine in generalni, kakor guvernerji nabijajo k tem carinam še dodatke. Tuji trgovci se pritožujejo, toda ti naj bi raje rekli, da je kriva višjih carin njihova lastna eksteritorialnost.

Med »tujimi« trgovci je treba razumeti japonske, angleške, ameriške in ostale eksteritorialne trgovce, med tem ko so Nemci in Rusi že več let odvisni od kitajskih zakonov. Če pa pri tem kljub temu zaslužijo in so pri uvozu v Tsingtau celo vodilni, govori to za zmožnost kitajskih zakonov. Pa tudi sicer je Tsingtau dobro upravljano, mirno in prilično čisto mesto, čeprav je od oddoda Nemcev pod neposredno kitajsko upravo. Tatvine so manj pogoste kot v Evropi in v zadnjih desetih letih je bil to umorjen en sam Evropejec.

Storilci so bili Rusi.

Lis'ce

Peking.

Med mnogimi lisičjimi kožami, ki pridejo ob začetku zime na pekinški trg, je komaj kakšna, ki jo je prinesel Kitajec. Te cene ne kažejo, da so v glavnem plen ruskih lovcev. Kitajci gredo lisicam s potli. Celotne drzne družine iz južnopoladne Kitajske, ki žive od lova na tigre, se ne dotaknejo lisice. Lisice so namreč čarovnice. Slo- tine kitajskih zgodbi nam jamči za to.

Lisice — tako pravijo — se ponoči spremenijo v ljudi, v zle duhove in hude sanje. Kot lamije zapeljejo mladeniče in jim izse-

sajo kri. Zato je pametnejše zgraditi jim tempelj, kakor nastavljaljati zanke. Že govoriti o lisicah velja pomisliti, kajti na Kitajskem kar mrgoli lisic in kdo ve, ali katera ne posluša... Kdo ve...

Mi prosvetljeni ljudje se smejemo — toda...

Sinoči je predaval tu nek znanstveno izobražen bel mož profesor R. D. Jameson iz Tsing-Hua vseučilišča. Do teh kitajskih pripovedk o lisicah ni prišel lahko. Zbral pa je kljub temu kakih devetsto pripovedk o lisicah. Njegovi kitajski učenci so očito neradi govorili o tem. Toda ne glede na to, je spravil skupaj lepo število pripovedk o lisicah in je te pripovedke lepo razvrstil v skupine, kakor se to spodobi učenjaku.

V teh skupinah so bile lisice, ki se masčujejo; lisice, ki nagradijo svoje prijatelje; lisice kot vampirji; lisice kot vlačuge; duh lisic, ki je neprestano zvezan s človeško dušo; in končno lisice, ki nenadoma pridejo v človeka in ga s tem ponorijo. Profesor Jameson je poznal celo čarovniška pravila, s katerimi izganjajo taoistični svečeniki iz obsedenec lisičji duh.

Učeni gospod je imel obširno teoretično znanje in, kakor so je ob koncu njegovega predavanja izkazalo, je prišel tudi do zelo praktičnih spoznanj. Ob koncu svojega predavanja je namreč povedal z opazno nemirnim glasom:

»V zadnjih treh tednih, ko sem se pripravljaj na to predavanje, me je zadela ena nesreča za drugo. Samo hiša mi še ni pogorela. Morda pride tudi to. Moja žena je težko obolela; moj sin je obol, ne da bi mogli dosedaj ugotoviti, kakšno bolezen ima; moji služabniki so naskrivaj pobegnili; v moji hiši ropota in poka; moj električni zvonček ne deluje, čeprav so baterije v redu in jaz sam sem obol na zopni gripi.«